

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

67 ÅRGANG

1. DESEMBER 1955

A V I N N H O L D E T :
PAVEN OM DEN IDEALE FILM - PIUS XII.s KRISTUS-VISJON
LYTTENDE HJERTE - SKILSMISSEPROBLEMET OG KIRKEN -
DOMINIKANERPATER LUTZ IN MEMORIAM - BLIKK PÅ
TIDEN - DAGLIG LIV I VÅRE KVINNEKLOSTRE; DOMINI-
KANERINNENE - MOT DAG OG ERLING FALK - UTLANDET

NR.
44
—
46

SISTE NUMMER I ÅR KOMMER 16. DESEMBER 1955

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 4. DESEMBER: 2. sønd. i Advent. Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Matt. 11, 2—10. *Mandag:* Ferialdag. *Tirsdag:* Nikolaus, bisk., bekj. *Onsdag:* Vigilien til festen for Marias uplettede unnfangelse. — Ambrosius, bisk., bekj., kirkelærer. *Torsdag:* Marias uplettede unnfangelse. *Fredag og lørdag:* I oktaven for Immaculatafesten.

SØNDAG 11. DESEMBER (3. sønd. i Advent): *Feiring av festen for Marias uplettede unnfangelse.* Ep. Ordspr. 8, 22—35. Ev. Luk. 1, 26—28. Ev. Joh. 1, 19—28. *Mandag:* 5. dag i oktaven for Immaculatafesten. *Tirsdag:* Lucia, jomfru, mart. *Onsdag* (imbredag) og *torsdag:* I oktaven for Immaculatafesten. *Fredag* (imbredag): Eusebius, bisk., mart. *Lørdag:* Imbrelørdag i Advent.

SØNDAG 18. DESEMBER: 4. sønd. i Advent. Ep. I. Kor. 4, 1—5. Ev. Luk. 3, 1—6. — Iflg. biskoppelig dispens forplikter bare imbrefredag til abstinens.

Juleheftet KIMER I KLOKKER

er utkommet, som vanlig i flott utstyr. Omslagsbildet er denne gang en detalj av det berømte «The Wilton Diptych» fra 14. årh., reproduisert i 5 farver og gull på kunststrykk-papir.

Innhold:

JEG SYNGER OM EN JOMFRU
Gjendiktet av Arne Dørmusgaard.

TOMHETEN OG FYLDEN
Av Ørnulf Ranheimster.

DET SKJULTE ÅSYN
Av Hallvard Rieber-Mohn.

RING NO KLOKKA
Av Eva Dithmer-Vanberg.

STØLDALSGUTTENE ATTER EN GANG
Av Alf Høgh.

JOLESONG
Gjendiktet av Ragnhild Foss.

DEN RØDE JULEDAG
Av Erik Gustavsen.

EN PREST OG HANS TESTAMENTE
Av Martha Østenvig.

AVEVALG ELLER KONKLAVE
Av Ivar Hansteen Knudsen.

DEN HELLIGE EUFEMIA I ROVINJ
Av Edith Mohn.

EVENTYRLEGENDE
Ved E. D.-V.

Pris kr. 3.00. — Fås i St. Olavs Ekspedisjon, samt ved alle katolske sykehus og institusjoner.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.

} Oslo

St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken

} Bergen

St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hamnerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Ny katolsk litteratur:

Angelus Silesius: Den kjerubinske vandringsmann, kr. 10.—. Alexis Carrel: Bønnen 5.—. Sven Stolpe: Jeanne d'Arc 19.50 og 15.—. Graham Greene: Taperen vinner og andre noveller 23.50 og 19.50. Peter Schindler: Dage i Rom (dansk) 34.50. Elsebet Kieler: Troens Vandring (dansk) 23.10 og 18.45.

Tre gode barnebøker:

Sigrid Undset: Sigurd og hans tapre venner kr. 6.—. Winther og Norberg-Schulz: Fem i nr. 6 kr. 7.50. Knight: Halvveis til himmelen kr. 8.—.

Abonnement på tidsskrifter:

Eventuelle oppsigelser må være innsendt innen 15. desember.

Adventkalendere, julekort.

Ring, skriv eller kom innom!

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo, Tlf. 42 37 43.

VÅR HJERTELIGSTE TAKK

til alle som støttet bladet ved kirkekollekten Allehelgensøndag!

St. Olavs Red. og Eksp.

UNG FRANSK MØBELSNEKKER

søker værelse i Oslo, med el. uten måltider. Henv. St. Olavs eksp.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 7. og fredag 9. desember: Retrett i St. Josephs kapell kl. 19.30.

Torsdag 8. tar medlemmene del i den høytidelige andakt med preken i St. Josephs kapell kl. 18.

Leder: Pater Raulin.

Alle katolske damer er hjertelig velkommen. Søndag 11. desember: Felleskommunion i St. Josephs Kapell kl. 8.30. Patronatsfest i foreningslokalet etter andakten kl. 19.

Tegningsliste er utlagt på St. Josephs Institutt. Listen inndras onsdag aften den 7. Styret.

Hva koster en ulykkesforsikring?

Spør oss, vi hjelper Dem med alle opplysninger

Gulli & Rokk

Assuransse

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00

OSLO

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

O LO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høy-messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Dyrevieien, Rygge	4. des. 12.30	18. des. 12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
19.00		
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonser: Innen torsdag før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

Paven om den ideale film

Den 21. juni 1955 mottok Pave Pius XII representantene for den italienske filmindustri Han holdt i den anledning en grunnleggende tale om filmens betydning i vår tid, og om de fordringer som må kunne stilles til den *ideale film*.

Ingen benekter den omfattende og dyptgripende innflytelse som den moderne filmverden øver på folkenes tanker og levemåte. Et rikholdig kildemateriale fastslår 12 milliarder kinobesøk året 1954. Av disse faller 2,5 milliarder på De forente stater, 1,3 milliarder på England, og på tredjeplassen kommer Italia med rundt 800 millioner.

Filmprodusentene vet meget om de mangfoldige lover som her råder. De går bevisst inn for å lære dem å kjenne best mulig for dermed å forhøye virkningen av de filmer de skaper. På denne måten oppnår de å hensette tilskuerne i en såvel lys, edel og vakker verden som i en sfære hvor det råder mørke og fornedrelse.

Det må derfor være i ethvert folks interesse at filmene blir saklig bedømt av kompetente kritikere både fra verdslig og kirkelig hold, slik at skadelig innflytelse kan forhindres eller i det minste begrenses. Et enda mer virksomt middel synes Paven å øyne i det han sier: «Ville det ikke være heldig om Dere (filmprodusenter) allerede fra den første begynnelse kunne avvise det som forekommer Dere uverdig og dekadent?..... Intet fornuftig menneske vil kunne tvile på Deres evne til å treffe avgjørelser på et område hvor Dere selv er de sakkynndige. Gjør derfor en vidtgående bruk av den kompetanse og autoritet Dere har i kraft av all den kunnen, erfaring og aktverdighet som arbeidet med filmen gir Dere.....»

I den andre og viktigste del av talen tegnet Paven opp bildet av den ideale film, og gikk nærmere inn på emnet «Tilskueren som filmen tar sikte på».

«Det første kjennetegn som i denne henseende må særtegne den ideale film er ærefrykten for mennesket. Hvor meget hver film enn må avpasses etter alder, forhold og kjønn, så dreier det seg like fullt om menneskene med den verdighet og storhet som Skaperen har gitt dem, slik han har dannet dem etter sitt bilde. I mennesket bor den åndelige og udødelige sjel; det er mikrokosmos med dets mangfoldighet og samordning av alle dets deler. I mennesket er vilje og tanke — følelseslivet med dets høyder og dyp, og sinnets verden med dets mange anlegg og muligheter. Mennesket er også et

legeme som inntil siste trevl er dannet etter en ennå ikke helt utforsket hensiktsmessighet. Mennesket er herre i dette mikrokosmos, det kan leve fritt der i overensstemmelse med lovene for det sanne, det gode, det skjønne, slik som naturen og samlivet med andre mennesker og den guddommelige åpenbaring tilkjennegir.»

Bare den film som behandler alle disse sannheter med ærefrykt, fortjener å bli kalt en ideal film. Og likevel er ikke det nok. Den må også være istand til å styrke bevisstheten om menneskeverdet og vise menneskene de muligheter som måtte finnes for å overvinne hindringer og reise seg igjen påny etter et fall.

«En slik film ville virkelig ha den ideale films grunnfunksjoner; men enda sterkere kunne man bifalle den hvis den også forbandt ærefrykten for mennesket med en kjærlighetsfull forståelse

Det menneskelige liv på jorden har sine høyder og avgrunner, sine oppstigninger og nedganger, det beveger seg mellom dyder og laster, mellom konflikter, forviklinger og hvilepauser, det kjenner seire og nederlag.....

Den ideale film må vise tilskuerne at den vet om alle disse ting, at den forstår dem og verdsetter dem riktig. Men den må vise barna det som passer for barn, unge mennesker det de har forutsetninger for å forstå, og fullvoksne det som tilkommer dem. Den må med andre ord kunne skjelve.

Kjennskapet til og forståelsen av menneskene i sin alminnelighet strekker ikke til når filmen dreier seg om bestemte samfunnsforhold eller yrker. Da trenger den dessuten et særlig kjennskap til det som karakteriserer de forskjellige sosiale tilstander. Filmen må formidle følelsen av virkelighet til dem som ser og hører den, en virkelighet som blir sett med øyne som forstår den bedre enn den vanlige kinogjengeren, og som stiller seg ved siden av tilskueren med et menneskelig ønske om å hjelpe og trøste..... På den måten blir virkeligheten kunstnerisk gjenskapt av filmen. Det er kunstneren gitt ikke mekanisk å etterligne virkeligheten eller å underkaste seg de tekniske muligheter som om han var et verktøy, men å betjene seg av dem for å foredle og beherske materien uten å fordreie den og uten å vende seg bort fra virkeligheten.....»

Da millionene av kinobesøkende i sin alminnelighet er fylt av et vagt håp om å finne en «tilfredsstillelse av sine innerste uklare lengsler og forventninger», må den ideale film kunne gi noe av dette som menneskene med rette tørster etter.

Pius XII overlater alle tekniske og estetiske spørsmål til spesialistene, og tar bare opp de sjelelige og personale sider ved filmen.

Det normale menneske er i besiddelse av det man kan kalle en ulært psykologi, som springer ut fra dets egen natur, og setter det i stand til under vanlige omstendigheter å leve riktig, «såfremt det da følger sitt sunne omdømme, sansen for virkeligheten og drar nytte av sine erfaringer. Av største betydning er et ordnet følelsesliv, for det som til sist bestemmer mennesket, får det til å treffe avgjørelser og handle, det er dets følelsesmessige disposisjoner.

Om Pius XII.s Kristus-visjon

En melding som vanskelig kan gå upåaktet hen når den en gang først er nådd frem til offentlighetens kunnskap, er den som den italienske ukeavisen *Oggi* bragte fredag 18. november: at Kristus skal ha vist seg for Pave Pius XII under hans alvorlige sykdom i desember i fjor.

Av det som vi hittil har sett offentliggjort, skal følgende ha funnet sted:

Om aftenen torsdag 2. desember, da krisen var på sitt høyeste, og den syke pave, som var ved full bevissthet, holdt på med å resitere bønnen til Frelseren, «Anima Christi sanctifica me», kom Kristus til syne like ved sykesengen. Paven hadde da nettopp kommet til ordene «kall på meg i min dødstime» («In hora mortis meæ voca me»), og han trodde ved synet av Kristi skikkelse at Frelseren var kommet for å kalle ham til seg, og han fortsatte bønnen: «Og la meg komme hjem til deg» («Et iube me venire ad te»). Men Kristus var ikke kommet for å kalle den syke til seg, men for å styrke ham og la ham vite at hans time ennå ikke var kommet. En rask bedring fant sted, og til legenes store forbauselse førte det som kjent til fullstendig helbredelse.

Etter hva vi har kunnet se, er intet dementi av *Oggi's* beretning kommet fra Vatikanet, det ser snarere ut som at den bekreftes ved et uttalt ønske om diskresjon fra Pavens egen side og ved en talende aushet fra det offisielle Vatikan.

Den katolske presse verden over har, etter de tikkprøver vi har hatt anledning til å ta, i korthet referert saksforholdet i meldingen og knyttet ytterst sparsomme kommentarer til den. Det er som om alle venter på et ord fra Vatikanets offisiøse organ *L'Osservatore Romano*. Men her venter man

forgjeves. En privat-åpenbaring er etter Kirkens faste lære noe som ikke binder den enkelte troende, og kan derfor vanskelig «proklameres for all verden» i nevnte organ. Når dertil kommer at den visjon som her er tale om, gjelder selve Kirkens synlige overhode, vil en offentliggjørelse i *L'Osservatore* av folk flest uten videre bli tatt som trosbindende. Det er derfor fullt forståelig at nettopp dette bladet forholder seg taus.

Imidlertid, Pavens opplevelse er kommet til offentlighetens kunnskap. Og offentligheten, det er både den troende, den tvilende, den søkende, den uvitende og den Guds-fornektende menneskehet. Men denne selvsamme menneskehet kan ikke annet enn brennende å ønske at Den hellige far vil dele med den sin privilegerte opplevelse: *et visjonært møte med Frelseren selv!* Og siden blir det hver enkelts egen sak å tro, tvile, søke, ignorere eller nekte videre — berørt eller uberørt, styrket eller ikke styrket av en intelligent og livsnær manns nøkterne vitnesbyrd om en særskilt nåde fra Den allmektige.

Så vidt i skrivende stund vites, vil det illustrerte ukeblad «*L'Osservatore Romano della Domenica*», som også utgis av *Tipografia Vaticana*, i sitt nummer for 4. desember beskrive visjonen. Dette blad har aldri pretendert å være noe talerør for Paven eller Vatikanet. Men når Pavens Kristus-visjon etter all den publisitet begivenheten har fått, blir opp tatt i en populær-publikasjon av et så godt vatikansk merke som «*L'Osservatore Romano della Domenica*», da kan vi trygt si at Paven personlig har imøtekommet folkets bønn om å få mer visshet om både opplevelsens faktum og dens innebyrd.

Derfor skal vi denne gang ikke komme videre inn på saken, men avvente teksten fra nevnte ukeblad, og da eventuelt inkvadere den i Kirkens læremessige holdning til de forskjellige arter av visjoner.

I.H.K.

På grunnlag av denne enkle psykologi er det klart at den som går på kino for å se en alvorlig og lærerik film, også har krav på å få den lovede belæring. Den som går til en historisk film, må kunne finne de historiske begivenheter fremstillet, også når de tekniske og kunstneriske krav forårsaker endringer. Og den som er blitt lovet innholdet av en roman eller en novelle, bør ikke måtte gå skuffet hjem fordi det hele var blitt fordreiet.»

Paven bifaller også underholdningsfilmen når den hjelper moderne, forjagede mennesker til å slappe av. Den må bare ikke henfalle til uverdige sensasjoner. Også overfladiske filmer kan ha en høyt utviklet kunstnerisk form og i sitt slag være fullkomne, «for mennesket er også overflate, ikke bare dybde.»

Den ideale film må gjerne henføre trette nåtidsmennesker til drømmeland for å fri dem fra det daglige livs trykkende bekymringer. Riktignok må ikke det fantasifulle anta slike former at det av uerfarne blir oppfattet som kjennsgjæringer og virkelighet. Og alltid må en vei føre tilbake fra fantasi-verdenen — som fra søvnen — til det virkelige liv.

Den ideale film har enda en positiv misjon. «Den må imøtekomme de bud som bor i den menneskelige person, i menneskets ånd. Fra det øyeblikk fornuften våkner i et menneske og til den slukner

igjen, har det en mengde oppgaver å fylle. Først og fremst må mennesket kunne diponere seg selv på den riktige måte, det vil si i overensstemmelse med samvittigheten og sunne tanker og følelser. Den nødvendige rettesnor finner menneskene ved å betrakte sin egen natur, ved å lære av andre og i Guds ord til dem. En idealfilm har den store oppgave å stille de enorme innfyldelsesmuligheter som vi alt har tilkjent filmprodusentene, i menneskenes tjeneste, og være dem behjelpelig med å finne og virkeliggjøre det rette og det gode.»

Det sier seg selv at en regissør må være en fremragende kunstnerisk begavelse for å kunne nå alt dette. Det er lett å fremstille underholdningsfilmer som imøtekommer de lavere instinkter, og fristelsen til å slå inn på denne lette vei, er sterk. Men den ideale film vegrer seg for å fri til den samvittighetsløse profittmaker, liksom den avviser enhver tom moralisering. I stedet søker den å spre sann glede og fornøyelse og forstår å gi tilskuerne en kunstnerisk opplevelse.

*

Pave Pius XII akter i to kommende taler å fortsette med temaet «Den ideale film», i den ene vil han behandle filmens innhold, i den andre innflydelsen på samfunnet.

Lyttende hjerter

Fritt etter «La Vie Spirituelle», febr. 1955.

«Be om hva du vil jeg skal gi deg», sier Herren til Salomo i en drøm.

Han som «himmelens hvelvinger ikke kan rumme», åpner med dette ene ord for en grenseløs vidde. Et slikt tilbud kunne vel stige enhver ung og uerfaren hersker til hode. Kong Salomo var ennå i begynnelsen av sin regjering, og templet, hans livs storverk, var ennå ikke påbegynt. Hvor forbausende virker ikke dette fordringsløse svar i all sin enkelhet: «Gi da din tjener et lyttende hjerte.» Og Gud som fant behag i denne bønn, sa til ham: «Se, jeg gjør etter ditt ord, jeg gir deg et vist og forstandig hjerte.» — Det at hjertet forstår å lytte, skulle altså for Gud bety at det samtidig åpner seg for visdom og forstand.

Hva innebærer da dette uttrykk «å ha et lyttende hjerte»? Hva har denne lyttende holdning av uerstattelig verdi siden Gud holder den for jevn god med visdom og forstand, og siden alle andre goder kan rommes i denne ene attrå? «Jeg har bedt, og visdommens ånd er kommet til meg, og med den alle goder», sier Visdommens bok.

Kong Salomo ba om «et lyttende hjerte til å styre ditt folk». Selv om vår virksomhet er begrenset til meget mer beskjedne felter kan allikevel den dype betydning i ordet overføres til våre livsbetingelser, til vårt forhold til Gud og vår neste, og til vårt indre liv og dets vekst.

Enhver som befatter seg med Gud, nærer et innerlig ønske om at den evige Sannhet, det høyeste Gode, skal gi seg til kjenne i sjelens dyp. I denne søken etter forening med Gud, er ikke da et lyttende hjerte «den beste del» som ikke skal tas fra oss? «Maria satte seg ved Jesu føtter og hørte på hans ord.» — «Salige er de som hører Guds ord og bevarer det.» Og Samuels ord: «Tal, Herre, din tjener hører», uttrykker vel sjelens rette holdning, når troen lar den fatte at Gud vil tale direkte til den.

«Mens den dypeste stillhet hvilte overalt, steg ditt allmektige Ord, Herre, ned fra sitt kongesete i himlene.» Slik uttrykker liturgien Ordets menneskevorden. (Søndag i juleuken, Introitus.) Med samme tekst kan vi også forklare hvordan Ordet gir seg usynlig tilkjenne i vår sjel. Når Gud, den uskapte visdom, åpenbarer seg i vårt innerste dyp, er det på en nesten umerkelig måte, for Guds kjærlighet er jo diskret og øver ikke tvang på vår frie vilje. Det står da til oss å lytte i vårt indre til Guds stille tale, inntil vårt hjerte innstiller seg på en skjerpert mottagelighet, så Gud skjenker det visdom — den visdommens ånd som fyller stillheten med levende ord for sjelen.

Et lyttende hjerte er grobunn for levende verdier, ikke bare i vårt forhold til Gud, men også i vår omgang med andre mennesker. Et hjerte som vet å åpne seg i lyttende forståelse, er nettopp det vår neste innerst inne søker hos oss.

De syke og de fattige har ofte enda større behov for dette enn for legemidler og brød. Men hører vi

ikke denne tause oppfordring også fra dem som lever omkring oss til daglig? Hver av dem har sin særlige byrde å bære. Og den tyngste byrde, er ikke det ofte denne fasade, dette borgerlige jeg som de ikke kan flykte fra, og som gjerne er helt forskjellig fra det egentlige og bedre jeg? Mens «det indre menneske fornyes dag for dag», er det som om den ytre personlighet holder det fanget i et hylster eller skall. For å sprengte dette skall, trenger de kanskje et hjerte som kan lytte med forståelse — ofte skal det ikke mere til for å utfri dette sanne jeg og føre det frem til en virkelig eksistens.

La oss da prøve å møte vår neste med et hjerte som forstår — et hjerte så klart og gjennomsiktig, så befridd for vårt eget jeg, at den annens bilde kan gjenspeile seg i vårt indre uten at linjene brytes. For hvor ofte ser ikke menneskene på hverandre med øyne som ligner disse markedsspeilene hvor skikkelsene blir gjengitt i de mest groteske og uvirkelige former?

«Bær hverandres byrder.» Ofte er vi selv så dårlige «at vi ikke makter å løfte nestens byrder. Men vi kan alltid avlaste ham, det vil si at når vi hører på ham med et åpent, medfølende hjerte, kan han lette sin byrde ved å avlaste seg i oss. Vår styrke ligger gjerne da i en taushet fylt med kjærlig forståelse, mer enn i mange ord. Jobs venner som kom for å trøste, satte seg først hos ham i syv dager og syv netter, og ingen talte et ord til ham da de så hvor stor hans smerte var. Men så gav de seg til å formane, uten først å forstå; de begynte å utøse sin egen viten, å gjøre bruk av sin egen erfaring som bare hadde det aber at den intet hadde til felles med Jobs prøvelser. Og vi kan ikke fortenke Job i å utbryte: «Dere er besværlige trøstere alle sammen! Gid dere ville tie stille! Det skulle regnes dere til visdom.»

Slik kan mange ord ofte være mere «til hindring enn til lindring».

Det er et utmerket ønske, ja en plikt for oss alle å «øve apostolat», dvs. å ville dele sannheten med andre. Men hvor lett kan vi ikke skade ved en overilet iver etter å spre sannhetens lys! Det kan ofte bli oss selv vi søker å utbre. Vårt personlige lys og vår personlige overbevisning. Dette kan nok være en vakker gave i seg selv, men svært besværlig undertiden. Hva kan den andre gjøre med den? Han har sine egne problemer, sine egne erfaringer, og blant alt som er stablet opp i hans eget indre, er det enda ikke ryddet plass for det vi vil fylle ham med. Et svar har ingen mening der intet spørsmål er stillet. Derfor må vi nærme oss vår neste med et årvåkent, lyttende hjerte, fylt med en respekt som bare kjærligheten kan gi. Da blir vi skikket til å gi ham nettopp så meget av sannheten som han er i stand til å romme i øyeblikket.

«Jeg har ennå meget å si dere, men dere kan ikke bære det nå.» Dette var Jesu ord like før han forlot disiplene for alltid. Kristus, Guds Ord, som var kommet «for å kaste ild på jorden, og som ikke ønsket annet enn at den skulle brenne», han ser hvorledes apostlene ennå er uskikket til å fatte hele sannhetens mysterium. Derfor overlater han resten til den Helige And. Her finner vi rettesnoren for vår iver når den vil gå forut for Guds vilje til å benytte oss som redskap for sannhetens utbredelse.

Skilsmisseproblemet og kirken

I anledning av rektor Arne Fjelbergs kronikk i *Aftenposten* (12. nov. 1955).

Nærværende artikkel ble refusert av *Aftenpostens* redaktør med begrunnelsen at «*Aftenposten* ønsker ikke for tiden å åpne noen bred diskusjon om skilsmisse og gjengifte».

Av sogneprest H. Kielland Bergwitz.

Ved lesning av rektor Fjelbergs kronikk var det et spørsmål som stadig vendte tilbake i bevisstheten: Hva sier, ikke bare rektor Fjelberg eller Luther, men selve den kristne kirke fra begynnelsen av til i dag om, ikke bare skilsmisse, men også om gjengifte for fraskilte? Her synes ikke rektor Fjelberg å gi noe fyldestgjørende svar. For det er vel mindre vesentlig hva enkeltmennesker mener. Mer vesentlig er om kirken har en klar og bestemt lære. Mest vesentlig er om denne læren for kristne må gjelde som Guds vilje. Det er avgjørende.

Da prinsesse Margaret offentliggjorde sin beslutning var det vel ingen, uansett meninger ellers, som ikke mottok avgjørelsen med respekt og sympati. Det var ikke bare det at den satte onkelens forhold i et bestemt relieff. Sikkert var det vel mange som forstod også hans sjelekamp. Men i og for seg er det vel heller ikke mange som ikke forstod at det ville ha vært uverdigg for en konge, som til og med etter teorien er kirkens teoretiske overhode i sitt

land, å gifte seg med to andre menns fraskilte hustru. Ikke å gjøre det fortonet seg kanskje for ham som et større offer enn å gi fra seg kongekronen. Å gjøre krav på begge deler var meningsløst. Den som står på det høye sted i sitt samfunn har plikt til å lyse ved sitt eksempel. Derfor er det at prinsessens valg, sikkert et offer, lyser: Det var et eksempel for en hel kristenhet, for talløse andre som kanskje nettopp ventet på denne avgjørelsen for å kunne begrunne sin egen avgjørelse i lignende forhold. Alle forstår vel at kirken, den som forkynner den korsfestede og hans offer, må vente offer ikke minst av kongelige. For de mange andres skyld —

For ekteskap, kristent ekteskap, er offer. Ingen oppfatning er vel mer feilaktig enn den gjengse — også blant kristne mennesker — at det ved å gifte seg får de to så meget. Dette er ikke sant og kan ikke være sant. Var det slik, kunne heller ikke et ekteskap mellom kristne være stort mere enn en relativ oppløselig forbindelse mellom to med formål

Skal vi kunne gi vår neste solide, åndelige verdier, må den næring vi byr ham være en frukt av veksten i vårt eget indre. Men all berikelse beror først og fremst på evnen til å ta imot: «Hva har vi, som vi ikke har fått?» Vi kan ikke legge en alen til vår vekst, vi kan ikke øke den grad av intelligens vi har fått tildelt, vi kan ikke bare av egen kraft styrke vår moralske verdi. Alt er opprinnelig gave. Men det står til oss å ta imot eller avvise. At et åpent og mottagelig sinn er første betingelse for utvikling, er lett å forstå på det rent intellektuelle område: ved oppmerksomt å lytte skjærer vi intelligensens evne til å absorbere, å suge inn fra omgivelsene den viten som utdyper vårt sinn. Når det gjelder det overnaturlige plan — vår vekst i dyd og moralske verdier — har vi vanskeligere for å fatte, især i praksis, fordi vi er forblinnet av mangel på den grunnleggende dyd: ydmykheten. (Denne så miskjente dyd, som gjerne blir tillagt mindre begavelser, men som i virkeligheten går hånd i hånd med den høyeste visdom.) En lyttende holdning som er visdommens kjennetegn, er også ydmykhetens merke. Alle andre tegn kan være misvisende. Ydmykhet i ord og oppførsel kan være frukt av miljø, temperament og oppdragelse mer enn av solid dyd. Dens sanne kjennemerke ligger snarere i mottageligheten. Den som lytter til en annen og åpner seg for å ta imot, viser ved denne holdning at han anser seg for å være ringere enn den som gir. Han erkjenner sin fattigdom i selve den gest som beriker ham. Om ydmykheten kan vi da si i likhet med kong Salomo om visdommen: «Med den blir alle andre dyder vår eiendom.»

Gud, som er alle goders opphav, nærer større ønske om å berike oss enn vi om å ta imot. Når han

i evangeliet oppfordrer oss så innstendig til å be om hans gaver, er det fordi den vedvarende, ydmyke bønn nettopp gjør oss mottagelige for de verdier han vil gi oss — det er et uopphørlig samspill mellom vår bønn og hans gavmildhet.

Men vårt åndelige liv vokser ikke bare ved ervervelse, vi har også et negativt arbeide å utføre under vandringen mot fullkommengjørelsen. Det er alt det skjeve som skal rettes ut, alle feil som skal rykkes opp og alt det knudrete som skal jevnes. Under dette arbeide ligger den utslettende kraft i den visdommens kilde som springer ut fra et lyttende hjerte. For det er visdom å lytte med ærlighet og oppriktighet hver gang andre gjør oss oppmerksom på feil og mangler, den åpner vårt sinn slik at kritikk og bebreidelser vekker til live bevisstheten om at det kanskje er noe galt fatt med oss selv. En lydør ydmykhet legger vårt sinn til rette for en mulig bedring, en utslettelse av alt som hindrer Guds nåde i å virke fritt.

Kong Salomo har selvsagt ikke innbefattet alle disse betraktninger i sin bønn, selv om hans ord nok var vel overveiet. Men den kan være en inspirerende kilde til ettertanke i alle livets situasjoner. Og fordi vi vet at denne bønn om et lyttende hjerte var Gud velbehagelig, hvorfor ikke la den springe ut av et spontant ønske, enten vi nå skal høre en preken, besøke en syk, eller om det bare er i daglig samvær med andre mennesker? Er vi alene, kan den bli den stadige bønn som gir ensomheten liv og rikdom, og da kan vi også si som Salomo i Visdommens bok: «Å eie visdommen akter jeg for bedre enn lyset, for dens lys kan aldri slukkes, og de som har øst av den, har fått del i Guds vennskap.»

seksuell tilfredsstillelse så lenge man «passer sammen». En slik vurdering vil sikkert ennu de fleste steile ved. Allikevel er det sannheten i et nøtteskall. Men hva har da kirkens lære om det kristne ekteskaps idé vært i 1900 år?

Det er ikke alle som vet at i den eldste kirken, den katolske, har ekteskapet alltid vært betraktet som et sakrament, dvs. en nådebringende hellig handling. Dette vil igjen si at det er *tre*, ikke bare *to*, i et ekteskap: hun, han og — Gud. Selve den sakrale handling er det at de to lover hverandre troskap for livet. I tidenes løp har denne løfteavleggelsen funnet sted under noe forskjellige former. Men det er forlengst blitt slik at løftene avlegges i to vitners og prestens nærvær. De to vitner for å sikre begge for tilfelle av løftebrudd fra den annens side. Presten for i Guds navn å velsigne ektepakten. Allikevel er det løftene som er og blir det sakrale. De innebærer at to mennesker frivillig påtar seg det ansvar for Gud å leve sammen hele livet i onde og gode dager — for better and for worse, som det engelske rituale sier. Det innebærer også troen på at det ikke alene er ved egen kraft og styrke, men ved Guds nådes hjelp at et slikt samliv skal lykkes. Den dypeste årsak til det sakrale er imidlertid først og fremst dette at de to ved ekteskap faktisk blir Guds medskapere, ikke bare av mennesker i kjød og blod, men også av nye udødelige menneskesjeler. Ekteskapet er et sakralt middel til gjensidig helliggjørelse, til skapning av udødelige menneskesjeler og til kristen oppdragelse av felles barn. Derfor kan bare det ekteskapelige samliv mellom kristne ha sann kristendom som basis. Ekteskapet er *hellig*.

Ser vi etter i vår bibel finner vi dette uttrykt på følgende måte i Efeserbrevets 5, 32: «Denne hemmelighet er stor, men jeg tenker hermed på Kristus og på menigheten.» Slik er teksten i Det norske Bibelselskaps oversettelse (1931). En annen og bedre oversettelse lyder: «Denne hemmelighet er stor, men jeg sier: i Kristus og kirken (ecclesia)». Meningen blir imidlertid den samme. Manns og hustrus forhold i ekteskap er å sammenligne med Frelserens eget forhold til den hele kristne menighet (kirken). Hva er så det? Best forstår vi det når vi tenker på Jesu siste timer, hans lidelse, kors og død. Her er selve kristendommens innerste vesen å finne. Jesu lidelse og død er prototypen på sant kristenliv. Her finner vi den uskyldige som lider, som bærer over med andre, som tåler, som ber for dem som gjør ham urett — «de vet ikke hva de gjør». Her finner vi en som ofrer, ofrer seg selv og alt sitt, selve sitt fysiske, jordiske liv for at andre skal ha det godt, ikke bare i tiden, men i selve den tidløse evighet. Her er mennesket som ofrer seg for andre mennesker. Her er en Gud som gir ofret ubegrenset evighetsverdi. Ofret gjelder alle mennesker, alle dem som vil tro og ta imot. Det vil si menigheten, kirken. Slik er Kristi forhold ikke et forhold til *ett* menneske, en hustru — han hadde ingen — men til alle. Han var, om en kunne si det slik, «gift» med hele menneskeheten. Derfor er i hans offer utvilsomt sannheten om det kristne ekteskap å finne. For dette er nemlig hva to mennesker gjør når de gir hverandre et gjensidig kristent ekteskapsløfte: *De gir*. De gir hverandre alt, seg selv, alt hva de eier, hele sitt jordiske liv inntil døden skiller dem

ad. Heri også innbefattet det fysisk-seksuelle. Heller ikke her dreier det seg om krav eller rettighet. Nei, det også er gave. Den gis en gang og for bestandig og bare til en. Senere, i samlivet, stykkes gaven ut, overgis etterhvert, så lenge den enkelte har noe å gi, er i stand til å gi. Men kommer det tider og forhold hvor den enkelte ikke er i stand til å gi sin gave, er såvisst ikke ekteskapet mindre et ekteskap av den grunn. Nettopp da er det kanskje at den kristne kjærlighet i et ekteskap, det å gi, settes på den hårdeste prøve. Det å gi betyr da å gi avkall på noe en kunne ønske og føle driftenes trang til, men som en selv ikke i ekteskapet har rett til å kreve når det ikke *kan* gis. Kristent ekteskap fordrer mer enn i noe annet forhold i livet den innstilling som er Kristi egen og som apostlen uttrykker slik: «Bær hverandres byrder og oppfyll på den måten Kristi lov.» (Gal. 6, 2.) For kristen erkjennelse er det ikke sant at seksuallivet, når så kreves, ikke kan mestres. Her kommer den kristne bevissthet frem: Hva mennesket av egne krefter ikke evner, kan det ved Guds nådes hjelp klare. For de fleste er vel spørsmålet om skilsmisse å finne i manglende tro og erkjennelse på dette punkt.

Få mennesker er det visst dessverre i dag i vårt land som søker Gud i innerlighet i bønn og sakramenter når ekteskapelige vanskeligheter og konflikter oppstår. For mange er det sikkert mindre en hjelp, men heller en sterk fristelse, ja, en innbydelse til ekteskapelig skipbrudd når statens lover lokker med mulighet for relativ lett skilsmisse og «gjengifte». Var muligheten ikke til stede, eller var det langt vanskeligere, ville det utvilsomt være et sterkt insitament til i kristen offerånd å gå videre i et forhold, som vel kan være vanskelig, men sjeldent umulig — til gagn ikke bare for de to, men også for de felles barn. Den kristne bevissthet sier at ekteskap er gave, er offer så lenge livet varer, selv når fysisk samliv ikke lenger er mulig.

Det er å beklage at rektor Fjelberg i sin artikkel ikke gjør oppmerksom på det rent ytre opphør av ekteskapelig samliv, separasjon, og skilsmisse. I norsk sprogbruk og lovverk er det en vesensforskjell her. Et separert menneske er etter loven ennu gift. Et skilt menneske er, igjen etter borgerlig lov, å betrakte som ugift. Her har den norske stat og den kristne almenbevissthet i kirken skilt lag. Det kan ikke for den kristne kirke herske den minste tvil om meningen av Paulus' ord i 1. Kor. 7, 10 (som også Fjelberg nevner). Det er tydelig at Paulus her vil innskjerpe det kristne ekteskapelige samlivs forpliktende karakter. Det tales i virkeligheten ikke om skilsmisse, men om separasjon. Lite hjelper det at Fjelberg siterer Luthers ord om at «Gud ikke vil tvinge noen til det umulige for en annens forbrytelses skyld og han må handle som om hans ektefelle var død». Det er riktig nok at dette var Luthers teori. Konsekvensen av den tok han inntil den ytterlighet at han i enkelte tilfelle sa seg enig i at «standspersoner» hadde to hustruer samtidig. Altså gjenopplivelsen av det gamle polygami — som det for øvrig også i vår tid (kanskje av «praktiske» grunner med rette?) hever seg røster til fordel for som en bedre løsning enn skilsmisse og gjengifte. Men for den kristne almenbevissthet er en slik tanke selvsagt helt uantagelig. Den virkelig kristne be-

Frankrike hedrer Sven Stolpe.

Forfatteren Sven Stolpe er blitt tildelt æreslegionen for sin innsats for fransk kultur i Sverige.

Det er det katolske Frankrikes forgrunnsfigurer — forfattere, tenkere og helgener — som Stolpe har introdusert for det svenske publikum. De viktigste er Péguy, Claudel, Mauriac, Maritain, Teresa av Jesubarnet. Dessuten er noen av hans beste romaner henlagt til fransk kulturmiljø. Forøvrig er Stolpe en mester i essay-formen som verdsettes meget høyt i Frankrike.

Store åndelige verdier er tilført ikke bare Sverige, men hele Norden gjennom Stolpes forfatterskap og inngående kjennskap til fransk litteratur og idédebatt.

vissthet regner også i dag med den realitet at hva mennesket ikke evner alene, makter det ved Guds hjelp. Gud gjør det «umulige» mulig. Hans krav er ikke større enn hans nåde og hjelp.

Kirkens stilling til skilsmisseproblemet er da ganske klar. Den anerkjenner *separasjon* når forholdene ved den enes eller begges skyld eller av andre grunner gjør ekteskapelig samliv umulig. Den anerkjenner ikke skilsmisse med mulighet for gjen-gifte.

Hva skal så den enkelte prest gjøre, vie eller ikke vie fraskilte? Først må det vel her svares at selve spørsmålet er relativt underordnet. Det er jo ikke presten som inngår ekteskapet. Han er til stede som vitne — for å velsigne. Bortsett fra de lover som f. eks. katolikker i sin kirke er bunnet av, er i og for seg også en borgerlig vigselmann brukbar for det rent formelle og legale, selv om han altså ikke velsigner ekteskapet. Sakens kjerne ligger etter min mening ikke her (selv om en positivt troende prest opplagt ikke kan velsigne en pakt som forutsetter at to mennesker med Gud som vitne lover hverandre troskap for livet når faktisk en av partene er bundet av et slikt løfte gitt til et tredje menneske). Nei, kjernen ligger i spørsmålet om den veiledning presten kan gi om hva som egentlig er det kristne ekteskaps sanne mening og innhold. Her må jo presten først og fremst spørre om hva som er de enkeltes tro og overbevisning. Hvem har i dag en positiv kristen tro og overbevisning? De 96 % av Norges befolkning som etter statistikken figurerer som medlemmer av statskirken og som søker presten i embets medfør også når det gjelder ekteskap? Neppe. Best var det vel om alle i tide fant veien til presten for sjelesorg, for å skrifte. Da kunne nok mangen en tragedie, mangt et ekteskapelig skipbrudd være unngått og bli unngått. Veiledning, opplysning, tilgivelse av synd styrker. Men er det nu engang kommet så langt at presten møter de mennesker det gjelder først når papirer for «nytt» ekteskap skal skrives ut, har han vel heller ikke da noe valg. Hva kan han egentlig gjøre annet enn dette: stille og skånsomt fortelle om Kristus og kirken, om selve det kristne ekteskaps opphøyede, sakrale idé? Hva annet har en prest å gjøre enn å forkynne kristendommens alltid like uforståelige, men allikevel så selvvinnlysende og dypt sanne paradoks: I Kristi kors, i det å bære korset med ham er livets mening å finne? Så får jo den enkelte, hver etter sin tro, beste overbevisning og samvittighet treffe sin beslutning. Noen annen løsning gis ikke. Akkordens ånd er Satan, sa Ibsen. *H. Kielland Bergwitz.*

Dominikanerpater A. J. Lutz

døde på Vor Frue Hospital, Oslo, torsdag 25. november, styrket av Kirkens hellige sakramenter, 80 år gammel.

Pateren hadde siste året tilbragt det meste av tiden på sykehuset i en heltemodig kamp mot en uovervinnelig sykdom. Da han ikke lenger kunne forrette sin daglige Messe oppreist, fikk han ved særlig tillatelse lov å selebrere sittende. Halvt blind, kunne han ikke lenger betjene seg av messeboken, men hans fremragende hukommelse og evne til samling, hjalp ham til å gjennomføre den hellige handling til rik åndelig trøst og styrke for seg selv og til gripende vitnesbyrd for oss andre om hans

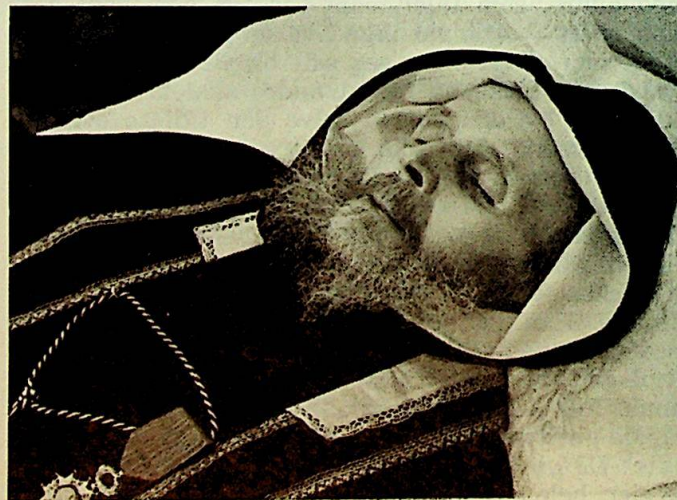

Pater Lutz, slik vi vil huske ham.

hellige sinn. I de lange måneder han siden, tvunget av uopphørlige smerter, var bundet til sengen, fortsatte han i mystisk forening med sin Herres offer på Golgata sin medvirkende offerhandling, rede til å tømme lidelsens beger til siste dråpe. Uten en eneste ytring av klage kjempet han seg gjennom, til han i en siste tilstand av forklaret ro lot sin sjel over i Faderens hender.

Pater Lutz døde som han hadde levet — i hellig storhet.

Requiescat in pace — han hvile i fred!

Pater A. J. Lutz

I NORSK KULTURLIV

Av Finn Halvorsen

EN AV DE BETYDELIGSTE ANDSPERSONLIGHETER I DAGENS NORGE ER VANDRET BORT. Et langt liv og et langt virke i mange land kunne pater A. J. Lutz se tilbake på. Først i 1923 kom han til Norge — 48 år gammel, ferdig med å vandre omkring, fylt til randen som et beger av kunnskapenes og erfaringenes gylne vin. Og etter hvert som han lot andre drikke av begeret, forsømte han aldri å holde det fullt ved hjelp av nye studier. Han var vel kanskje en av sin samtids kunnskapsrikeste og skarpeste teologer. Det ble i hvert fall sagt om ham, at han visste alt. Som debattant tilhørte han de uovervinnelige.

Helt til det siste brukte man ham også som et oppslagsverk av rang. Hukommelsen var fenomenal. For noen år siden gjorde en øyensykdom ham halvblind, så han vanskelig kunne se å lese. Men han behøvde det heller ikke lenger. Der han satt i sin klostercelle, verdig tilbakelenet med patriark-skjegget flommende over den hvite kutten, kunne han uten videre angi bind og kapitel i Thomas Aquinas' eller Martin Luthers eller mindre berømte teologers samlede verker, hvor den ønskede opplysning var å finne.

Og han hjalp legmannen like så gjerne som den lærde. Men snakkesalig var han aldri. Hadde gjesten ingenting han skulle ha sagt, hadde pater Lutz det heller ikke. Han var jo både klosterbror, prest, skriftefar og predikant, salmekomponist og kantor i St. Dominikus-kirken i Neberggaten — foruten skribent. Det var ingen av disse sider ved hans virksomhet han anså som mindre viktig enn noen av de andre. Og bortkastede minutter var å stjele fra dem alle sammen.

HAN HADDE DET VILJESTERKE ANDSMENNESKES EVNE TIL KONSENTRASJON. Derfor fikk han utrettet så langt mer enn de aller fleste, og derfor ble også alt det han sa eller skrev, så krystallklart. Ja, det kunne se ut som om klarheten ikke kostet ham noen møye. Om han noen gang hadde prekt etter manuskript, så var han i hvert fall avskåret fra å gjøre det, etter at synet ble så svekket. Likevel talte han alltid så lett og flytende, som om han leste ordene opp av en bok. Og hele tiden fant han de riktige ordene — ikke de stemningsbevegede, men de nesten kjølige klassiske uttrykk for mening og tanke. Det var prekenes av stort format.

På talerstolen i et lavloftet bedehus ville pater Lutz aldri ha gjort seg. Hans podium var kirkens prekestol, lærestolen — med tradisjoner helt tilbake til apostlene.

Minneord i Oslo-pressen

«... Han var en helt igjennom fin og kultivert personlighet, en mann som imponerte, men aldri briljerte med sine enorme kunnskaper på mange felter. Som teolog ble han regnet blant de fremste i vårt land. Hans litterære interesser og viten var meget omfattende... Pater Lutz var en meget skattet sjelesørger og venn, som vil bli dypt saknet, ikke bare i katolske kretser her i landet, men langt utover disse.»

Verdens Gang.

«... Hans verdige skikkelse i den gulhvite drakten var et kjent bilde i Majorstu-strøket, og i det lille kapellet samlet han både katolikker og andre. En ikke ubetydelig «menighet» kom også til hans forelesninger og foredrag. Ved vårt universitet foreleste han om Pascal, og gjennom ham er Pascals «Tanker» blitt tilgjengelig også for ikke-fransktalende ved hans store utgave og kommentar...»

Morgenbladet.

«... Pater Lutz var en av sin samtids kunnskapsrikeste og skarpeste katolske teologer. Hans forfatterskap var likevel ikke først og fremst av videnskapelig, men mer av apologetisk og forkynnende art... Han hadde det viljesterke åndsmenneskes evne til konsentrasjon. Derfor fikk han utrette så meget, og derfor ble også det han sa eller skrev, så krystallklart. Og hele tiden fant han det nesten kjølige klassiske uttrykk for sine brennende tanker og meninger. Hans prekenes vor forkynnelse i stort format. Som orienterende katolsk tenker og apologet har pater Lutz satt dype spor etter seg i norsk åndsliv. Han var ikke bare en betydelig, men også en sjelden rank og edel personlighet. Og savnet etter ham vil bli dypt og varig.»

Morgenposten.

«... Han var en ledende og grunnlærd teolog, og dertil en begavet musiker. Der foreligger flere høyt skattede salmekomposisjoner fra hans hånd...»

Aftenposten.

De svømmende følelser, rørelsen og sentimentaliteten, betraktet han nok som forkynnelsens farligste fiender. Han appellerte til fornuften. Det å bevege hjertene ble i første og siste instans Den hellige ånds sak.

For erkjennelsen av at evangeliet og den kristne tro ikke sto i motsetning til vårt naturlige sjeleliv var ikke tilstrekkelig til å gjøre oss til troende kristne, skrev han i boken «Mennesket og mysteriet». Troen var en Guds gave. «Uten Guds nåde er menneskets iherdige søken etter lys og fred, ja, selv den klareste vitenskapelige erkjennelse av evangeliets troverdighet forgjeves.»

Men bak pater Lutz kjølige form glødet det. Om noen har brent for sin oppgave, så var det han. Og oppgaven

var ganske enkelt å føre menneskene til Gud. Uttrykket er blitt misbrukt på så mange måter, at det for et stort publikum har fått en avskrekkende klang. Men slik pater Lutz gikk god for det, fikk det et innhold som ikke burde skremme noen. Det han ville, var ikke bare å vekke syndere til omvendelse, anger og bot, men like meget å vise Gud i alle ting. Ja, det var selve verdensbilledet han ville avsløre, ikke naturvitenskapens materielle bilde, men det totale bilde, skapt av Gud, hvor også materien er med.

SITT FORFATTERSKAP BEGYNTE HAN FØRST I NORGE. Han lærte seg norsk til fullkommenhet, og stilen var preget av hans egen mandige personlighet. I alt kom han til å utgi over tyve større og mindre skrifter som nesten alle var av apologetisk art. Men allerede titlene røper, at de ikke bare var adressert til nye katolske konvertitter. De mest kjente er vel «Den katolske religion fremstillet for moderne protestanter», «Skatten i akeren», «Kjenn din religion!», Pascals «Tanker», «Samfunnets åndelige struktur» og «Mennesket og mysteriet».

For øyeblikket er nesten alle hans bøker utsolgt. Likevel ble de neppe så meget lest og utbredt som de ville blitt, om de var kommet et par desennier senere. Som forfatter var pater Lutz forut for sin tid. Først i de aller siste er de katolske tankene han lanserte, begynt å trenge dypere inn i det norske samfunn, skjønt ikke minst takket være nettopp ham. Men nå da hans verker ikke lenger er å få, føler man plutselig savnet av dem som et skrikende krav om å få dem utgitt på ny.

Hva pater Lutz siktet imot, var altså ikke straks å gjøre alle nordmenn til katolikker. Han var ingen utopist. Hans viktigste eller nest viktigste mål var å åpne veien inn til den delen av Europa som for nordmenn flest var et så fullstendig *terra incognita* — til den katolske åndsverden. Og pater Lutz's bestrebelse for å européisere sitt nye fedreland stiller ham på side med de to store franske européere pater Lacordaire i forrige århundre og Jaques Maritain i dette.

Mange var de nordmenn som i 20 og 30 årene snudde ansiktet mot øst — mot et Europa som var og ble mere asiatisk enn européisk. Her gjorde pater Lutz sin innsats ved å hevde Den romersk katolske kirkes syn på både Marx og Hitler. I «Samfunnets åndelige struktur» slo han fast, at valget fremfor alt sto mellom to ting: *Ånd eller materie*. Så uredd som pater Lutz her setter tingene på plass, like så riddelig går han sine motstandere personlig i møte. «Uten å ane det er mange kommunister inne på kristent område,» erklærer han rett ut. «Og er de villige, som flere av deres kamerater, til å dø for sitt ideal, så faller det oss ikke vanskelig å se i dem brødre av de kristne som døde for sin tro.» Respekten for enhver rett til å følge sin samvittighet — også dette er og blir et vesentlig katolsk trekk.

Pater Lutz ser redningen fra all slags materialisme

i kristendommen alene. «Økonomisk velstand, fysisk velvære, kultur, vennskap får ikke sin fulle menneskelige verdi medmindre de betraktes og etterstrebtes ut fra menneskets evige endemål,» hevder han. «Derfor kan heller ikke politikken være en menneskeverdigg politikk så lenge den ser bort fra den absolutte, evige virkelighet og nekter å ta som sin høyeste norm den guddommelige orden som blir kunngjort for oss i den moralske naturlov og i evangeliet.» Påstanden om at religionen er en privatsak, forkaster han uten videre. Den er like «så gammel som den hedenske humanisme».

DET ER IKKE VANSKELIG Å FORSTÅ, AT MANGE AV PATER LUTZ'S TANKER ER SPRUNGET UT AV HANS MYSTISKE BETRAKTNINGER. Det er mysteriet vi må gi oss i vold, sier han i «Mennesket og mysteriet». Men «mysteriet er hverken det irrasjonelle eller det paradoksale». For mellom det kristne trosliv og menneskets fornuft og hjerte er det hverken noen kløft eller noe motsetningsforhold. I «Skatten i akeren» advarer han uttrykkelig mot å se en mystisk tilstand i noe som bare hører nervene eller fantasien til.

Hans største litterære triumf ble forsøket på å stille Pascals «Tanker» i en slik rekkefølge, at sammenhengen ble logisk og organisk. Det var aldri gjort før. Pascals «Tanker» består som bekjent bare av løse fragmenter til et verk som aldri ble fullført. Men slik pater Lutz

Komponisten pater Lutz ved orglet i St. Dominikus kirke i Oslo.

Biskop dr. Jac. Mangers's tale ved pater Lutz's bære

(Kristus er livet for meg og døden er vinning. Filip. 1,21.)

Den konge som all ting lever for, vil vi tilbe. Han alene er den evige, den uødkelige, den uforanderlige. Han alene er herre over liv og død. Han alene gir livet mål og mening.

Bare de som erkjenner dette og lever etter det, forstår å løse livets og dødens gåte. I denne erkjennelse levde de første kristne, de som måtte skjule seg under jorden og som satte på sine kjæres graver denne gripende innskrift: «Lev i Kristus». Det faste håp om et gjensyn hos Kristus i himmelen gjorde den midlertidige adskillelse lett og trøstefull.

Det er også den preken den kjære døde vi nå steder til den siste hvile, holder til oss idag. «Defunctus adhuc loquitur: den døde pater Lutz taler enda til oss». Når vi stanser et øyeblikk ved hans liv og virke, da finner vi at Kristus var livet for ham og målet for hele hans strev og virke. Derfor er også døden en vinning for ham, for den gir ham Kristi liv i hele dets fylde.

*

Ikke noen tanke kommer så ofte tilbake i pater Lutz' utallige prekener og foredrag, i hans mange bøker og artikler, i hans musikalske komposisjoner som denne: livssamfunn med Gud, med Kristus. Den går som en rød tråd gjennom alle hans skrifter og taler og den fyller hele hans liv.

Det er selvfølgelig ikke mulig å gi her et fullkomment bilde av pater Lutz' lange og rike ordens- og presteliv. Da han for 33 år siden kom til Norge, måtte han ta opp en tung arv etter sine ordensbødre: pater Taillard som for sin helses skyld måtte reise tilbake til Frankrike, og pater Héraline som Vår Herre kalte til seg nettopp da han for alvor skulle ta fatt på sin gjerning: å reise her et sentrum for Dominikanernes virksomhet i Kirkens tjeneste. Men pater Lutz bevarte sin ro og sin optimisme. Det kom nye dyktige medbrødre — jeg vil bare nevne den initiativrike pater Béchaux — og med forente krefter fikk de reist denne vakre kirke som alt så megen velsignelse har gått ut fra og som nå for

føyde dem sammen, fremstiller hele verket seg nå — sier han selv — «som et storslått drama hvor kampen gjelder menneskets evige skjebne».

Å sette punktum for pater Lutz's virksomhet med en nekrolog, lar seg ikke gjøre. Som orienterende katolsk tenker og skribent vil han høyst sannsynlig først komme til sin fulle rett etter døden. Ja, hans ranke og edle åndelige skikkelse vil sikkert lenge rake opp blant de store banner-bærere i vårt kulturliv. For selv om han ikke var født i Norge, så ble han en nordmann så god som noen. Han ble en av de store nordmenn.

Dominikanerordenen bæret ham i 1947 med sin høyeste akademiske grad *magister theologiae*. I hvor høy grad Norge vil forstå å gjøre ære på sin lærde og vise sønn, kan bare fremtiden fortelle.

Finn Halvorsen.

siste gang huser vår kjære dodes legeme før det blir båret til graven for der å vente på den herlighetsfulle oppstandelse.

Vi vet alle at få prester har utfoldet en så fruktbar virksomhet for å gjøre Kristus og hans Kirke kjent og elsket her i Norge som pater Lutz har gjort. 55 år har han virket som prest, derav 33 i Norge. Her følte han seg hjemme, og han hadde den visshet at Gud hadde kalt ham til denne del av sin vingård. Med hele sin sjel svarte han «ja» til kallet og han ble «the grand old man» blant prestene heroppe i Norge. Gud hadde gitt ham rike talenter, talenter som han ikke gravde ned i jorden, men som han utfoldet med utrettelig arbeid til Guds ære, Kirkens fremgang og sjelenes frelse.

Meget hadde han fått og meget ga han. All den tid som ikke opptok ham med sjelesorg og undervisning, prekener og foredrag, brukte han til å gi Kirken i Norden en rik norsk teologisk litteratur. Og i sin fritid dyrket han den kirkelige musikk. Slik har han gitt oss mange yndige melodier og mektige religiøse komposisjoner som vi så gjerne synger ved våre gudstjenester.

Han eide i høyeste grad det vi kaller: «scientia sanctorum»: de helliges kunnskap, som går ut på å fordype seg i Kristi sinnelag og å leve i livssamfunn med ham. Å meddele denne scientia sanctorum, denne guddommelige kunnskap, til sine medmennesker, det var målet for hele hans presteliv. Det var «skatten i akeren» som Herren taler om og som pater Lutz gravde fram i Evangeliet, i Kirkens lære, i kirkefedrene, og ikke minst i sin kjærlighet til Guds hellige mor som var for ham det fullkomne forbilde for livssamfunnet med Gud. «Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer megen frukt.» (Joh. 15, 5.)

Alltid stille og beskjeden gikk han blant oss som en god og kjærlig Confrater og som en sikker rådgiver både for prester og legfolk. Han lot seg ikke anfekte eller bringe ut av likevekt, hverken av motgang eller av verdens blendverk. Han visste at han sto på fast og sikker grunn, på den grunnvoll Kristus selv har lagt. For ham var Kristus og Kirken ett og samme og han pleide å sitere Kristi ord til Saulus som forfulgte Kirken: «Saulus, hvorfor forfølger du meg.» (Ap.gjern. 9, 4.) Hans liv med og for Kirken var da også et liv i samfunn med Kristus, med Gud. I hans lange døds-kamp sto Kristi døds-kamp på korset levende for hans sjels øyne og med Kristus ga han sin ånd over i Guds faderhender.

Jeg vet at pater Lutz vilde ha hverken ros eller takk, for med apostelen Paulus sa han: «Ved Guds nåde er jeg det jeg er», «ved Guds nåde har jeg kunnet arbeide i hans vingård». Men med full rett kunne han også si med den samme apostel: «Guds nåde har ikke vært forgjeves i meg». Nei, Guds nåde har ikke vært forgjeves i ham, men har båret megen frukt. Denne frukt varer ved, Gud og Kirken til ære, oss til belæring og oppbygging, og ham selv til evig glede i livet hos Gud. Derfor er også døden en vinning for ham.

*

Høytelskede i Herren, den beste takk vi kan gi vår kjære pater Lutz, den eneste som han virket og strevet for, er at vi tar oss hans livs- og dødspreken til

hjerter og lever vårt liv i samfunn med Kirken, med Kristus, med Gud. Da vil også Gud høre den bønn som vi nå og i tiden framover av hele vår sjel ber for ham:

Herre, gi din trofaste tjener den evige hvile, og la det evige lys skinne for ham! — Amen.

Rekviemmessen og gravferden

Som det hørde seg, ble sørgegudstjenesten lagt til St. Dominikus kirke — det gudshus som pater Lutz's kjærlighet og ånd var så intimt knyttet til, og som han mer enn noen annen har gjort til en ordets katedral i vår hovedstad. «Contemplata aliis tradere» — prekenbrødrenes valgsprog — det hadde han her i sannhet virkelig gjort: å gi det kontemplerende videre til andre fra prekestol og i skriftestol.

Båren, med de prestelige insignier, kalken og stolaen ovenpå, var omgitt av et veld av blomster; ved foten lå en signert krans fra Den franske ambassade, og på en silkepute Æreslegionens ridderkors. Kirken var som ventet overfylt, med presteskaper og søstre fra de forskjellige ordenssamfunn på de fremste benkerader. I koret knelte Hs. Høyærv. biskop Mangers, og blant avdødes ordensbrødre sås bl. a. patrene Fens, Stockholm, og pater Raulin, København, som representanter for dominikanerne i Sverige og Danmark. På fremtredende plass satt den franske ambassadør M. Ledoux, flankert av ambassaderåden og den franske konsul.

Sørgegudstjenesten ble innledet med Couperin's «Domine Deus», spilt av pater Th. Norheim. Pater G. M. Vanneufville sang rekviemmessen, og pater Th. Patfoort ledet den liturgiske sang. Etter messen holdt Hans Høyærværdighet, iført mitra og sort korkåpe, sørgetalen, som grep alle dypt både ved sitt innhold og den måten den ble fremført på. Talen er i sin helhet gjengitt ovenfor. Så fulgte absolusjonen ved båren, meddelt av biskopen, og sangen «Himmelskapar høyr» til melodi av pater Lutz ble sunget unisont. Til tonene av Griegs «Våren» ble så båren ført ut av kirken for så å føres til Vestre Gravlund. I følget taltes ikke mindre enn 28 av avdødes prestelige kolleger.

Pater Vanneufville vigslte graven og forrettet begravelsesritualet. Salmen «Den store hvite flokk» ble sunget til slutt, hvoretter biskopen og prestene én for én til et siste farvel signet graven med vievann.

Takk!

Dominikanerne ønsker på denne måte å fremføre sin varmt følte takk for all oppmerksomhet, deltagelse og forbønn i anledning av Pater Lutz' lange sykdom og bortgang.

En særlig takk retter vi til St. Josefsøstrene som med så stor kjærlighet og oppofrelse pleiet vår kjære pater under hans smertefulle sykeleie på Vor Frue Hospital.

Det er oss dessverre umulig å nå personlig alle dem som overfor den syke, og de siste dager overfor oss, hans etterlatte ordensbrødre, har villet gi uttrykk for sin medfølelse og hengivenhet.

Vi inneslutter alle i vår takknemlighet.

*Finn Thorn,
prior.*

BLIKK på TIDEN

Den danske lektor ved Oslo Universitet, Erling Nielsen forvalter, som så mange av sine blide landsmenn, en elskverdig ironi og en befriende humor som ikke minst nu i novembertåken føles som et styrkende supplement til vårt åndelige kosthold. I sin tid satte han Studentersamfunnet på ende av jubel ved å innlede et foredrag om humorens vesen (et livsfarlig emne!) med å si at alle eksisterende vitser kan føres tilbake til ti «ur-vitser» hvorav allerede Adam kjente de ni — den tiende som han ikke kjente var den om svigermoren! (Hvis lektor Nielsen, mot formodning, skulle benekte å ha sagt dette, kan vi bare svare at det bygger på et begrunnet rykte).

I et intervju med magister Finn Jor i «Morgenposten» nylig (16. november) får Erling Nielsen sagt mange friske og trefende ting om norsk åndsliv. Blant gullkorn om antroposofier og pietister, radikalere og moralister plukker vi følgende ikke ubetimelige sitat som er et svar på magister Jor's dristig provoserende spørsmål: — Hva synes De om tonen i norsk kulturdebatt?

«Hvis man leser Arne Stai's bok om kulturdebatten i 30-årene i forventning om å få en innføring i moderne kulturproblemer, blir man en smule overrasket over å dumpe ned i en rekke rettsaker av høyst inferior art, blasfemibeskyldninger og injuriersøksmål. Også denne tradisjon lever i beste velgående den dag i dag. Sigurd Hoel har satt frem en teori om at novembertåken er et resultat av norsk kulturdebatt. I henhold til det forstår man jo fortreffelig at vi har hatt ekstra stygt novembervær i år. Det er forøvrig en annen eienommelighet ved norsk kulturdebatt. Heroppe tror man at man har et viktig argument mot en mann når man kan katalogisere ham som antroposof, materialist eller kristen. Det er bare ikke noe argument. Det er den enkleste måte ikke å ta opp et problem på».

Så får vi bare håpe at et parti dansk elskverdighet kommer med i neste norsk-danske handelsavtale, med henblikk på kulturdebatten!

Direktor Olov Hartmann, den svenske Sigtunastiftelsens energiske og inspirerende leder er en allsidig begavelse, foruten å være den mest lutherske lutheraner vi visst har truffet. (Dette siste har ikke den «katalogiserende» verdi som Erling Nielsen nettopp unnsa!). Han er romanforfatter, dramatiker, predikant og administrator, foruten mange andre ting. Nylig har han vært i Oslo, og er i den anledning blitt intervjuet av den kulturvåkne «Morgenposten» (14. november) om det kinkige spørsmål: kristen kjønns-moral i halv-hedenske samfunn. Om fosterdrap sier han kloke og treffende ting som peker på vilkårligheten i manges tanker om denne alvorlige sak:

«Hvis et barn på tre uker blir sykt, satser hele samfunnet — man henter kanskje medisiner fra den andre siden av jordkloden med fly, legene fotograferes, og de får pålegg om å gjøre alt for dette barnet. Et par måneder før ville samfunnet ha sagt nøyaktig det motsatte. Det ville ha befalt den samme lege å drepe det samme barn. Noen prinsipiell forskjell mellom disse to situasjoner er det ikke, for barnets vedkommende er det tale om et miljøsifte. Og dette er ikke et hår bedre enn vikingetidens skikk med å sette barn ut i skogen. Det var den tids barnebegrensning og abort. Jeg tror at verden om ikke altfor lenge vil se på vår tid omtrent som vår tid ser på vikingetiden og si: at de kunnel!»

Når vi imidlertid videre leser at «heller ikke kirken har tenkt spørsmålet om menneskelivets begynnelse igjennom» synes vi det vitner om en viss nordisk nærsynthet som ofte er karakteristisk i skandinavisk protestantisme. Den kristne hovedkirke har jo nemlig tenkt dette spørsmålet meget grundig igjennom og har gjennom sin normalere og konkrete veiledning inntil det rent dagsaktuelle gitt særdeles klart uttrykk for hva som er kristen tanke og handling i denne alvorlige sak, og hva som er hedenskap. Den fjerne fremtid som direktor Hartmann appellerer til vil i sitt syn på vår tid også minnes at det ufødte liv fant et fristed og en beskyttelse uten kompromiss overalt hvor katolsk etikk fikk råde. Det skal man ha nokså tykke skylapper på for å gå glipp av.

■ Ifølge «Vårt Land» (10. november) overveier man å ansette en særlig studentprest ved Oslo Universitet. Idéen er god, om ikke akkurat ny: Både i protestantiske og katolske land er det noe bortimot en alderstegen institusjon, så man er heller sent ute. Og innstillingen (fra det pietistiske Kristelige Studentlag) skjennes unektelig av at dette uttrykkelig gis brodd mot en angivelig og ikke nærmere beskrevet katolsk innflytelse ved Universitetet. Sin hevd vil en slik gjerning finne ved sin positive og nestekjærlige funksjon, neppe ved negativt å skulle være vaksine-depot mot katolsk «smitte». Det er også en temmelig uintelligent begrunnelse når man tar i betraktning ikke bare at lutherdommen ved vidtgående formålsparagrafer preger religiøst noe nær 1000/0 av norsk ungdom gjennom enhetsskolen i årevis, og har en bred adgang til de øvrige oponsjonsdannende organer som radio og presse, men at den katolske kirke ikke engang har noen egen universitetsmisjon. På enkelte hold vil man se spøkelses ved høylys dag. Det tyder på at man kjeder seg.

■ Slik ser en av de yngste pensjonærene på St. a Katarinahjemmet — Kari Vogt — søstrene, og det er såmenn godt sett. For med noen få tusj-streker har hun faktisk fått frem noe meget karakteristisk: ordenssøstrenes flid. Våre «blikk på tiden» bør ikke tape seg slik i fjerne og abstrakte horisonter at de ikke oppfatter det som foregår like under nesen på

oss. Nå har katolikker flest en eller annen direkte erfaring eller kontakt med det som «St. Olav» søker å belyse i en godt mottatt artikkelserie: ordenssøstrenes virke. De har ligget syke på et av søstrenes hospitaler, eller de har sine barn i søstrenes barnehaver eller skoler eller pensjonater, og de har i menighetsliv og sakristier, i skolescenens kulisser eller over ymse gramatikker lært å beundre søstrenes glade strevsomhet — her er hverken 8-timersdag eller akkordbetaling forutsatt, men en arbeidsetikk som etter ytelsen å dømme bare har og bare kan ha én dypere impuls: Kjærligheten til Gud og Hans rike.

Der er over 500 søstre i Norge. De veldige landsomspennende institusjoner de forvalter og administrerer med kyndig og myndig flid, forutsetter en rekruttering og en fornyelse som langt overstiger mulighetene i vårt lille miljø. Ennå i lang tid fremover må verdenskirken, som hittil, gi oss en håndsrekning. Men vi gleder oss når også norsk ungdom — i en utstrekning som forsåvidt langt overstiger hva vi statistisk og forholdsmessig sett kunne vente oss — oppdager

KATOLSK FORUM

Tirsdag 6. desember kl. 20.00:

SEKULARISERING OG AVKRISTNING I VÅR TID

Ved Pater Albert Raulin.

● Dette er siste foredrag i 2. semester 1955.

Programmet for KATOLSK FORUM's 1. semester 1956 vil foreligge i februar. Både kritikk, råd og forslag, samt eventuell pekuniær støtte bes velvilligst sendt Prioren for Dominikanerne.

DOMINIKANERNE

Neuberggt. 15, Oslo

Oslo Katolske Ungdomslag og Katolsk Studentlag arrangerer åpent møte søndag 4. desember kl. 20 i foreningslokalet, Akersv. 5, Oslo.

Foredrag av pater Rieber-Mohn, O.P.

Alle er hjertelig velkommen!

ordensskallets storhet og våger å motta det som deres livs bestemmelse. Deres innsats i skole og ved sykeseng og i tusen skjulte, travle, ydmyke og såre nødvendige gjøremål er ikke bare kommet til å bli en grunnbetingelse for Kirkens faktiske eksistens i Norge. Den avgir også dette vesentlige vitnesbyrd at kristendommen fremdeles er en kraft som får mennesker til å ville «miste sine liv» for å finne dem rikere og sannere igjen i den levende Kristus.

■ Vi har tidligere nevnt den gedigne bokserien som heter Dreyer's Kulturbibliotek. Dens verdifulle bind kommer til en påfallende rimelig pris takket være støtte fra J. L. Tiedemann's Tobakksfabrik — en eksemplarisk anvendelse av penger som «går opp i røyk»! Nu foreligger — foruten en levende og god oversettelse av Plutark's klassiske beretninger om Alexander og Cæsar — et bind som fortjener vår særlige bevåkenhet. *Angelus Silesius* er en tysk mystiker fra det 17. århundre, berømt for sin bok «Den kjerubinske vandringsmann». I korte to-linjers epigrammer sier den oss vesentlige og tidløse sannheter om sjelens liv i Gud; her er enkelhet og dybde. I vår sparsomme litteratur om meditasjonens liv er den en perle. Så har riktignok tre gode navn gått sammen om å gi den en norsk skikkelse som i fullt monn er originalen verdig. Aasmund *Brynhildsen* har foretatt utvalget og innledet det med et essay om mystikkens verden som er besettende interessant, også når hans mer personlige idéer egger til motsigelse, André *Bjerke* har lånt sin uforlignelige formskapende og formidlene begavelse til oversettelsen, og Ørnulf *Ranheimsæter* har smykket den med noen tegnninger som gjenspeiler tekstens havblikk i sjelen. Denne boken er et funn, midt i en markskrikerisk og øredøvende bokhøst.

Fr. Candidus.

Sogneprest dr. Duins artikkel «Helligdomsarmen», samt annet stoff, vil grunnet plassmangel måtte utstå til julenummeret 16. desember.

Tunet til S. Katarinahjemmet i dag er like idyllisk som den gangen de gamle trehusene dannet rammen.

Daglig liv i våre kvinneklostre

VI. artikkel:

Dominikanerinnene

I denne og en kommende artikkel, som blir den siste i serien, vil vi hilse på den orden som har vært kortest tid i landet: de aktivt arbeidende dominikanerinner i Oslo og Bodø, og de kontemplative på Lunden som også ligger innenfor Oslo bys grenser.

Dominikanerinnene i Oslo, ja det er *Sankta Katarinahjemmet*, det vet nok ikke bare vi som bor i byen, men en stor del av hele Norges befolkning. I løpet av de 27 år Sankta Katarinahjemmet har bestått, har unge piker fra alle Norges byer og i de senere årene også mange landdistrikter, bodd der, mange i en årrekke. Der er alle landets dialekter representert, noen år kan en høre særlig meget stavangersk, andre år er bergensk i overvekt, er først en kommet inn der, har hun gjerne fått søstre og venninner med seg så det er blitt en hel liten flokk ra hvert sted. Siden den store fireetasjes murstensbygging ble bygget til de opprinnelige trehusene i 1936, ommer huset 50 pensjonærer. Det er forbeholdt unge piker som er i Oslo for å arbeide, gå på skoler eller studere, og i den senere tiden er det blitt flere og flere av den helt unge årsklasse, slik at en stor del nå er skoleungdom ned til 15—16 år. Og mens det til for ca. 10 år siden nærmest var en sjeldenhet at noen var fra landdistriktene, er det nå mange der fra de store østlandsbygdene, især Hedemark og Oppland.

Hva er det som gjør at de unge alltid har likt seg hos søstrene og blir boende der i årevis, tro?

For det første har huset en enestående både hyggelig og praktisk beliggenhet. Trikker, busser, undergrunn er like ved. Allikevel kunne en tro seg hensatt til en gammel landsens idyll når en kommer opp på gårdsplassen. Her er enda bevart i alle fall en del av disse herlige gamle havene i Majorstu—Briskebystrøket. Her suser det i de ærverdige trekronene om sommeren, mens gatetrafikken bare såvidt kan høres. Og når en kommer inn, blir en møtt av smakfulle og hyggelige interiører i peisestue, bibliotek, stue, spisestue. Overalt virker det innbydende på den som kommer.

For det andre liker norske unge piker å føle seg fri og uhemmet, og det forstår og respekterer søstrene på Katarinahjemmet. Samtidig som foreldrene til de helt unge kan føle sig sikre på at deres skolepiker «bor trygt», har de unge selv neppe noen gang følelsen av å bli «passet på». De er og vil være selvstendige og personlige vesener, og blir også sett på som sådanne. Det er beundringsverdige at de franske søstrene har forstått norsk mentalitet så godt helt fra begynnelsen av, og dette skyldes nok i ikke liten grad husets første og mangeårige leder, den av alle så avholdte mère Marie des

Anges, som døde i år. Hennes usedvanlige vidsynthet og forståelse satte sitt preg på alt og alle omkring henne.

For det tredje: Vel ikke i noe annet pensjonat får pensjonærene anledning til på stedet å lære fransk sprog og kultur å kjenne. Flere av de franske søstrene er fransklærere og gir timer også til en mengde utenom huset. Så er det ukentlige konversasjonsaftener hvor elevene som regel selv holder godt forberedte kåserier på fransk, og opp gjennom årene har det vært oppført ikke få franske skuespill. Under måltidene og i stuene hører en også ofte dette vakre sproget som rommer så megen fin kultur. Mange forfatterinner, journalister, studerende av en eller annen kategori fra Frankrike og andre land rundt i verden, har gjestet Katarinahjemmet. En dag like etter krigen satt en liten kineserinne direkte arrivert fra Hongkong ved frokostbordet. Skjønne sarikledte indere har pyntet opp i stuene. Siste sommer ble gårdsplassen forvandlet til et lite stykke Provence en søndag, da franske folkedansere besøkte Norge. Og slik kunne en fortsette. Miljøet på Katarinahjemmet er internasjonalt og katolsk eller universalt, og pensjonærene synes selvsagt det er morsomt. Hvor lærerikt og nyttig det er, blir de vel ikke klar over før de kommer lenger opp i årene og ut i verden.

Vi kunne fortsette med å nevne ting som forklarer stedets popularitet, — det er jo også de norske søstrene, som lar sin tidligere — ofte meget grundige utdanning — komme huset til gode på en eller annen måte. I sykdomstilfelle for eks. tar en profesjonell og erfaren sykepleierske seg av pasienten. Men spalteplassen er begrenset, det er derfor på tide å oppsøke priorinnen og spørre henne om mangt vi ikke vet.

Klosterdagens slutt i kapellet. — Sankta Katarinahjemmet i Oslo.

Vår første norske dominikanerpriorinne

Tre kloke og driftige franske priorinner har inntil i år ledet klosteret og hjemmet. I sommer overtok en norsk roret: Moder Mary Réginald. Hun tilhører den første årgang av norske dominikanerinner, og kjenner derfor Sankta Katarinahjemmet godt — liksom hun er godt kjent av pensjonærene. I de senere år er det nemlig hun som har hatt mest med dem å gjøre, — et ikke lett arbeide. Foruten en veldig korrespondanse, skal alle nye tas imot og vises til rette, foreldre skal snakkes med, gjester og besøkende sørges for. I årenes løp har hundrevis av mennesker stiftet bekjentskap med søster Mary Réginald. Tid har hun for alle bestandig, men husets yngste, skolepikene, inntar nok kanskje en ekstra plass.

Vi spør henne hvor mange norske dominikanerinner det er nå, og får vite at de er seks i tallet. Dessuten er det for tiden tre noviser i moderhuset i Frankrike — Chatillon sous Bagneux utenfor Paris — så om ikke lenge blir det ni norske på Katarinahjemmet.

— Hvor mange søstre er det her i alt?

— Nå er vi elleve.

— Altså bare fem franske! Men det er da vel ikke fare for at de norske skal fordrive de franske og komme til rent å dominere? For vi synes det er så tiltalende og heldig på mange måter med en passe blanding. Det er jo dette med franskundervisningen, og så den spesielle kulturen og espriten der sydfra som kommer så godt med heroppe . . .

Moder Mary Réginald ser munter og samtidig beroligende ut. — «Nei, jeg sier at vi må få flere franske søstre. Det bør være en nasjonal likevekt mellom de to landene.»

Vi har allerede omtalt hjemmets praktiske virksomhet så meget at vi ber priorinnen fortelle om det en hører og ser mindre til når en bor der eller kommer på besøk, nemlig ordenens liturgi og religiøse liv. Vi har sett at søstrene har et meget vakkert kapell med malerier av den franske dominikanerpaten Couturier, og at det er forskjellig fra andre kapeller her i landet ved at det ikke har benker, men korstoler, og på den store åpne gulvplassen står en slags pult.

— Ja, vi ber hele officiet eller breviaret hver dag. (Vi ser spøgende ut, så hun forklarer nærmere.)

— Officiet som leses på latin, er Kirkens offisielle fellesbønn. Det består av Davids salmer og andre utdrag fra Den hellige skrift, kirkefedrene og andre religiøse forfattere opp gjennom Kirkens historie. I de store munke- og nonneklostre *synges* hele officiet, mens de små aktive klostre må nøye seg med å resitere det, da tiden ikke strekker til.

Officiet eller tidebønnene som det også kalles, fordeles utover hele dagen. Vi leser Matutin om kvelden, og tidlig om morgenen — før messen — Laudes og Prim. Senere kommer så Terts, Sekst, Non og Vesper. Kompletorium eller aftenbønn avsluttes med en høytidelig prosesjon under avsyngelsen av Salve Regina og hymnen til den hellige Dominikus, «O Lumen Ecclesiae, doctor veritatis — O kirkens lys, sannhetens lærer.»

Officiet følger kirkeårets liturgi så å si fra time til time, og kan derfor aldri bli monotont. Det er tvert om en stadig ny og uuttømmelig kilde til åndelig liv og vekst.

— Er det ikke også mange helgener i dominikanerordenen som dere feirer med en ekstra høytid?

— Jo, vi forsøker å ha høymesse oftest mulig når det er slike anledninger.

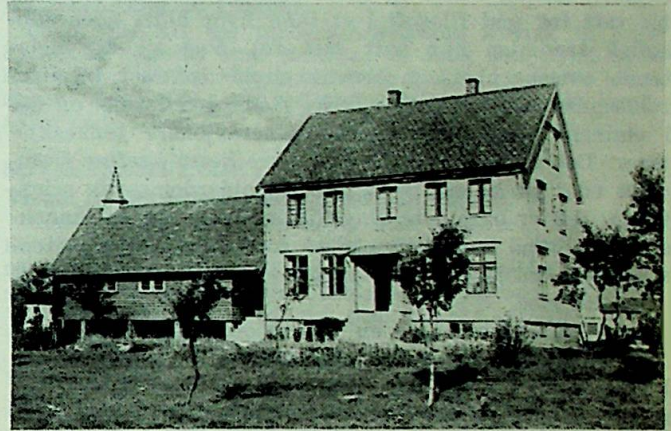
Vi tenker i vårt stille sinn at det må være denne atmosfære av fest og glede som med jevne mellomrom sprer seg også til resten av huset. Faktisk hører en iblant pensjonærene spørre: Hvilken helgen feirer de i dag tro? Og alle synes sikkert det er velgjørnde og avvekslende med slike lysglimt i tilværelsen.

Vi står til slutt på trappen til hovedbygningen og ønsker høylydt at alt må fortsette å være som det er på Katarinahjemmet, både inne og ute.

— Å, hva det utvendige angår, sier moder Mary Réginald, så avventer vi ikke uten engstelse byreguleringsbestemmelser.

Ak, tenker vi, og ser utover gårdsplassen hvor en beige angorakatt ruller seg i høstløvet.

St. Sunnivahjemmet i Bodø

Det blir dessverre for langt å reise over polarsirkelen og hilse på de engelske dominikanerinnene i Bodø. I stedet oppsøker vi norsk-franske Andrée Mortyr på Sankta Katarinahjemmet, som avla dem et besøk i sommer, og hun forteller henrykt om hvor gjestfritt hun var blitt mottatt på St. Sunnivahjemmet.

I januar i år ble dette nyeste katolske sentrum i nord omtalt i St. Olav, — at det startet i 1953 med et hjem for kvinnelig ungdom, at St. Eysteins kirke som ligger ved siden av, har et vakkert interiør m. m. Og nå forteller frøken Mortyr at det er 4 eller 5 søstre der oppe, alle engelske. De lot til å trives utmerket og ga undervisning i engelsk ved siden av pensjonatvirksomheten. Hittil hadde de ikke hatt mange pensjonærer, men nå er de første installert, stedet begynner å bli kjent, og det vil neppe gå lang tid før det er fullt. Det har plass til 7 pensjonærer, og søstrene tar også mot gjester bare for overnatting. Det må jo bli populært i sommermånedene når Nord-Norge er fullt av turister og hotellene overfylte.

Mother Magdalen og hennes medsøstre later til å ha både mot og praktisk sans. Det er så sin sak å forlate de relativt milde britiske øyer og gå løs på storm og vintermørke i Nordland. Men Bodø er nok vel valgt, det er jo en by i rask utvikling, og mange der oppe blir etter hvert sikkert glade for å finne et sted hvor det ikke bare er hyggelig å bo, men også formidles engelsk sprog og kultur, — kort sagt, kontakt med hele den vide verden.

K. R.

Vi har her en av årets vesentlige bøker. Mot Dag — det er historien om kanskje den viktigste etappe i norsk kulturliv siden kristendommen og åndslivet skilte lag i 80-årene. Eller forekommer det oss bare så idag fordi de gamle motdagister dominerer i vårt samfunnsbilde? Det er i alle fall beretningen om et stort håp og en stor skuffelse; det er historien om en generasjon som eide en tro. Forsåvidt er det den avgjørende etappe i «sekulariseringen» — her kunne den intellektuelle opposisjonen mot kristendommen for første gang motiveres religiøst — den kunne grunne sin opposisjon på noe som føltes som absolutte verdier.

Dessverre fikk Mot Dag sin største og varigste innflytelse på et område hvor dens forutsetninger var ytterst spinkle. Erling Falks og hans venners dialektiske evner ble tatt for god filosofi i et land hvor aldri noen filosofisk tradisjon har hatt fast fot. Ved sin tilsynelatende overlegenhet og ubestikkelighet på det intellektuelle plan har bevegelsen vært med på å forme, og det i eminent grad, de følgende generasjoners tenkeskje-maer. Det skyldes Mot Dag at våre beste krefter fremdeles øder sin energi på å pleie en alderdomssvak scientisme; det er også Mot Dag-folkene som ved sin annekasjon av Freud har vært med på å fremelske den «vitenskapelige» seksualromantikk vårt åndsliv senere har vært velsignet med.

Men Mot Dag var også en revolusjonær bevegelse, oktoberrevolusjonens ektefødte barn. Den skuet frem mot det lovede land. Og når alle reservasjoner med hensyn til mål og midler er gjort, så står allikevel tilbake at Mot Dag bragte med seg en sans for idéer og idealer, som helst aldri skulle forsvinne helt ut av vårt politiske liv. Det sies at disse intellektuelle ikke var på bølgelinje med fagforeningslederne, at de ikke hadde noen virkelig kontakt med folket. Var det derfor de kunne skrive linjer som disse — som om det økonomiske, selv om det umiddelbart måtte få prioritet, aldri kunne få den i absolutt forstand?

«Arbeiderbevegelsen har ikke en bedring i arbeidernes økonomiske kår som sitt endemål. Var det målet, da ville innholdet være fattig og lite egnet til å begeistre enten dem som går til kamp for 25 øre i timen eller dem som av medynk over trange kår gir bevegelsen sin sympati... Men ingen frihet eller kulturell vekst, ingen verdig menneskelig livsførsel er forenlig med onde og truende økonomiske kår, med nød og ufrihet i det daglige arbeide. Derfor møter arbeiderbevegelsen de økonomiske vanskeligheter først, ser dem klarest og fører sine tidligere kamper mest for å oppnå en bedring i lønnsvilkår. Men den velnærede og nystrøkne borger er ikke arbeidernes menneskeideal, og det er heller ikke bevegelsens hensikt gjennom bedre kår å føre hele slekter over til denne livsavart...»

(Erling Falk i 1922.)

Arbeiderbevegelsens brudd med Mot Dag betydde, sies det gjerne, at som tidligere kirken og åndslivet, så skilte nå også arbeiderbevegelsen og åndslivet lag. For å tale med Koestler, — Mot Dag representerer på mange vis «yogien» innenfor det politiske liv, og om noen av dens medlemmer senere er blitt kommissærer, så har vi inntrykk av at den også eier etterkommere som er trofaste mot visjonen, folk for hvem den sosiale patos uttrykker annet og mer enn det rene brødnid, — men som kan-

UTLANDET:

VATIKANET

Italias president vil avlegge visitt i Vatikanet.

Ifølge godt informerte kretser kommer M. Giovanni Gronchi, president for den italienske republikk, til å avlegge offisiell visitt hos pave Pius XII den 6. desember.

Pave Pius XII om fjernsynet.

Paven holdt en stor tale den 21. oktober hvor han igjen behandlet sameksistensproblemet. Foranledningen var Den europeiske kringkastingunions generalforsamling i Roma, og deltagerne, deriblant kringkastingssjef Kaare Fostervoll, ble mottatt i audiens i Castel Gandolfo.

Den store folkenes familie blir for hver dag mer og mer virkelig, sa Pius XII, selv når den blir forrådt av særinteresser og ideologiske motsetninger. Det ligger i ethvert folks interesse å fjerne de ennå bestående skranker. Som vi allerede har erklært ved tidligere anledninger, fortsatte paven, blir en sameksistens umuliggjort hvis det vises ettergivenhet overfor feiltagelser og ond vilje. Men det er klart at enhver anstrengelse som gjøres i sannhetens lys og av trang til det gode bidrar til å rydde hindringer av veien for en fredelig sameksistens. Man kan ikke håpe på raske og enkle løsninger, dertil et saken for vanskelig. Men fjernsynet vil kunne bli et virksomt middel til folkenes gjensidige kjennskap og forståelse.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE OG JULEN!

Glem ikke menighetspleien nå til jul! Bidrag — store eller små mottas med største takknemlighet. Det er mange i våre menigheter som trenger litt hjelp og glede i julen!

Sr. Anne-Marie, menighetssøster.

skje også har skjont at «revolusjon er ikke nok». Philip Houm avslutter sin nye litteraturhistorie med dette sitatet av Sigurd Evensmo:

«Uten at du kan gi deg selv i kjærlighet til det ene mennesket ved siden av deg, kan du ikke gi deg fullt og helt og sant til menneskene og kampen for andres lykke. Hos det ene mennesket er prøven din. Består du ikke den, eller skyr du den, bærer du nederlaget i deg, hvor mange seire du enn synes å vinne. Friheten må søke andre enn deg for å bli ført videre.»

Slike linjer gir en grunn til håp om at arbeiderbevegelsen, og det i dypeste forstand, må kalles åndens liv, ikke har skilt lag for godt.

Trygve Bulls bok gir stort sett fyldestgjørende svar på de spørsmål en kan stille seg i forbindelse med bevegelsen Mot Dag — om hvem de var som bar den og hvilke forutsetninger de hadde; kanskje i noen mindre utstrekning på spørsmålet om hva de ville med sin revolusjon og hvorfor den ikke lyktes. Boken er nokså velskreven, og også nokså nærsynt (den kjeder oss med en del nedstøvete detaljer og forlenget glemte navn fra 20-årenes politiske småkjeg) men uvurderlig som første-hånds kilde. Den trekker ikke opp de store linjer, men gjør noe som kanskje er viktigere: gir leseren stoffet i hånden og sier: Døm selv!

Erik Gunnes, O. P.

Så ga paven et omfattende overblikk over radioens og fjernsynets utvikling og oppgaver. Fjernsynet betegnet han som et vidunderlig instrument.

«Osservatore Romano» om situasjonen i Polen.

I en lengere artikkel om Kirkens situasjon i Polen skriver «Osservatore Romano»:

Gud alene vet hvilke prøvelser katolisismen i Polen enda må gjennomgå. Verden står imidlertid overfor en hittil ukjent kjensgjerning: Etter 10 års iherdig forfølgelse, først av nazistene, så av kommunistene, står de polske katolikkers tro like fast som noengang før, fordi hat, skjult og åpenlys makt og urettferdighet har preget Freiserens bilde så dypt i de troendes hjerter.

Vatikanbladet henleder så oppmerksomheten på myndighetenes innblanding i Kirkens anliggender, på vanskelighetene som legges i veien for Kirken med hensyn til presteutdannelse, organisasjonen av skolene og det katolske universitet i Lublin, samt på det moralske press som legges på de troende. Videre betegner bladet regjeringens forsøk på å vinne katolikkerne for marxismen gjennom dannelsen av bevegelsen «progressive katolikker», som en helt forfeilet spekulasjon. De progressive katolikker utgjør likevel en betydelig fare, selv om en del av dem har bøyet seg for Det hellige officiums fordømmelsesdekret. Bladet slutter med å fastslå at menigmann er klok nok til å unngå den list som øves av visse intellektuelle kommunistiske kretser.

ARGENTINA

Peronister forkledt som prester og nonner?

Ved husundersøkelser i peronistiske partilokaler har det argentinske politi funnet en hel del geistlige bekledningsstykker, til og med komplette nonnedrakter. De er åpenbart blitt benyttet under hetskampanjen mot Kirken.

DE FORENTE STATER

Ikke bare unge amerikanere går i kloster.

Den 41 år gamle amerikanske skipskaptein Leonard P. La Rue, er trådt inn i et benediktinerkloster. Han førte den siste flyktningetransport fra Nord-Korea til Pusan under Koreakrigen.

En kjent kvinnelig jurist Florence Joys, har også bestemt seg for å gå i kloster. Hun har arbeidet 24 år i statens tjeneste, var medlem av det lovgivende utvalg og aktivt beskjeftiget i redaksjonen for lovforslag.

ENGLAND

Mange anglikanske prester over til Den katolske kirke.

Det meldes om mange konversjoner i England, flere prester i Den anglikanske kirke har ikke kunnet anerkjenne sammenslutningen av kirken i England og den syndiske kirke, da den sistnevnte ikke har den apostoliske suksesjon og blir ansett som skismatisk av mange anglikanere.

En av de mest kjente engelske prester som nylig er blitt katolikk, er M. Walton Hannah. Han ble etterfulgt av M. Williamson, som kanskje er enda mer kjent på grunn av sin virksomhet som journalist, dramatiker og politiker. Han har vært sousjef i den store dagsavis The Yorkshire Post, direktør for det litterære tidsskrift The Bookman og for magasinet The Strand. Så var han noen år beskjeftiget med forlagsvirksomhet, og ble derpå en ivrig politiker i arbeiderpartiet. Etter fire års teologiske studier ble han ordinert prest i Den anglikanske kirke. Hans litterære produksjon er betydelig, særlig kjent er han for sine historiske biografier. Den siste bok av ham som utkom nå nylig, er en studie om messen med tittelen «Den store bønn».

Blant prestene i Den anglikanske kirke er det en gruppe kalt «Annunciatonists», som angivelig har ca. 2 000 medlemmer. Gruppen ble dannet i 1951, da ca. 1 600 anglikanske prester erklærte seg uenige i unionen med kirken i Syd-

Ha det lunt og varmt tross strømrasjonering!

Tetning av dører og vinduer bør gjøres før kulden setter inn for alvor.

TETNINGSLISTEMONTASJE A.S

JUEL GUNDERSEN

Huitfeldts gate 33

Telefon 55 02 38 - Oslo

India. I alt er det mellom 14 000 og 15 000 prester i Den anglikanske kirke.

M. Hannah som nå er katolikk, antar at 30 anglikanske prester vil slutte seg til Den katolske kirke for dette året er omme, de fleste på grunn av foreningen med kirken i Syd-India. Blant dem er det flere kjente prester fra forskjellige steder i England.

NEDERLAND

Ny erkebiskop av Utrecht.

Pave Pius XII har utnevnt erkebiskop Alfrink til erkebiskop av Utrecht etter kardinal de Jong som nylig døde. Erkebiskop Alfrink har vært hjelpebiskop i samme bispedømme siden 1951, og apostolisk administrator siden kardinalen døde i høst.

SOVJETSAMVELDET

Visum til den amerikanske prest pater Diom.

Den amerikanske pater Louis Dion som for en tid siden ble utnevnt til pater Bissonnettes etterfølger i Moskva, har nå endelig fått innreisefatidelse til Sovjetsamveldet. Til gjengjeld har De forente staters ambassade i Moskva gitt visum til biskop Boris, overhode for den russiske ortodokse kirke i Nord-Amerika.

SYD-AFRIKA

Bidragene strømmer inn til de katolske skoler!

Biskopene i Syd-Afrika sendte for en tid siden ut en appell om bidrag til Bantumisjonsskolene. En halv million pund var nødvendig for å holde skolene i gang. Nå er summen overskredet med 10 000 pund, og fremdeles kommer det bidrag. En mengde ikke-katolikker har sendt betydelige pengesummer. I et av bispedømmene kom det første bidrag fra en jøde som ønsket å gi uttrykk for sin beundring for de katolske biskopers bestemmelse om å holde Bantumisjonens skoler åpne til tross for regjeringens bestemmelse om å sløyfe subsidiene. Skolene har hittil vært avhengig av subsidier, men disse vil nå bli gradvis redusert og helt opphøre i slutten av 1957.

TYSKLAND

Den katolske filmkommisjon utpeker to filmer.

Etter forslag fra den katolske filmkommisjon for Tyskland, har den katolske filmliga oppført enda to filmer på listen over de beste filmer i 1955: den engelske film «Forbudt kjærlighet», som er blitt vist også i Norge, og den spanske film «Marcelinos hemmelighet».

Aksjon mot overdreven julestri.

Katolske ungdomsorganisasjoner har sendt ut et opprop til offentligheten om ikke å misbruke reklamen i den kommende juletid og derved ødelegge noe av adventstidens spesielle innhold og betydning. Særlig anmodes det om at ungdommen ikke må bli utsatt for overdrevne former for salgspropaganda. Det er først og fremst de unge som ved å om-

OSLO

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

a.s Røelegger

Tlf.: 42 41 75 — 42 41 56

Hausmansgt. 16, Oslo

Utfører nyanlegg, omlegninger og reparasjoner

gis av en atmosfære hvor alt går ut på ytterliggående nydelser og fornøyelser, blir hindret i forståelsen av de religiøse verdier advents- og juletiden fører med seg. Oppropet appellerer til forretningsfolk og ber dem bidra til at reklamen holdes innenfor rimelighetens grenser og gir adventstiden en karakter av forberedelse til festen for Herrens fødsel.

ØSTERRIKE

Tidligere konsentrasjonsleir blir «sonekloster».

Den tidligere konsentrasjonsleir Mauthausen skal etter forslag fra katolske kretser i Østerrike omdannes til et «sonekloster», hvor menn kan drive åndelige øvelser. Tre dager årlig vil en del menn tilbringe i klostret og praktisere bønn, faste og nattevåk.

Mauthausen konsentrasjonsleir er nå et «skrekkes museum» som besøkes av en mengde turister.

T
R
O
N
D
H
E
I
M

VÆR SIKKER

på førsteklases varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøt, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

K. LUND A/S
Rørleggerforretning - Rørhandel
Trondheim
Etablert 1874

Chr Brinchmann & Co

Ole Dahl

Hardangerfrukt

Marie Schjetne & Co
BARNEUTSTYR

Et ord er nok ...

KVALITET
Johan Helge

C. SARHEIM & CO.
Trondheim

Vi leverer alt i
papir

KVÆRNØ

SKOMAGASIN A/S

M. OSNES A/S
Frukt og Grønnsaker
Telefon 23580

MURMESTER BERNT IVERSEN
Kongensgt. 66 - Tlf. 25522
Trondheim

GUNNAR HOFSTAD
Elektr. Installasjonsforretning
Kongensgt. 38 - Tlf. 24940

BERG & VIGUM & Co
Elektrisk Installasjonsforretning
Telf. 21483 - Trondheim

Lykkekaffe - Lykkete
I. K. Lykke A/S
Trondheim

C. A. LIE & Co
Møbler

INGMAR KVAM's
Begravelsesbyrå
Trondheim

A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK
Munkegaten 5 - Trondheim
Leverandør til St. Elisabeths Hospital

ALF EIDEM
Malermester
Singsakerbk. 17
Tlf. 29123

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR
Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI
Sykesenger - Stålrørsmøbler

Tapeter Linoleum
P. B. PAULSEN & CO. A/S
Søndregt. 14 - Trondheim
Gardiner Gulvtepper

Kjøp
hos disse

Murmester **M. OLSEN A/S** Entreprenør

Bergens-
firmaer

Centralbord 13635

STEMPLER
av enhver art
SKILT
for ethvert behov

Hvitere og skånsommere vask med
«REFORM»

BERGENS SÅPEFABRIKK ½

A/S Smith Sivertsen's
Bakerier & Conditorer

A/S Kr. Madsens Bok- og Papirhandel
BERGEN
Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2

Størst utvalg
i
moderne

kjøkkenmaskiner

Didr. Andersen & Søn A/S
Telgr.: Glas BERGEN Tel.: 15090

Jakob L. Berstad
KONTORUTSTYR
BERGEN - OSLO

Brødr. Krebs
Børste & Penselindustri
Telefon 11317 - Bergen

A/S GRINDHEIM
Byggmesterforretning
Telefon 98244

ANTON OLSEN
Murmester

T. Beyer

BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

FOTOGRAFISKE ARTIKLER — KINO OG LYSAILLEDUTSTYR

A/s. Wernøe & Gulbrandsen

KODAKFILM - KINOMASKINER - RØNTGENFILM

A/S BJØRN

Tøsse **MØLLE**

Manufakturvarer - Sengeutstyr
SVERRE W. MONSEN
Bergen

STRØMPER

L. W. TORNØE A/S

Papirhandel
BERGEN

All slags
skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14110 Telegramadresse: «Kjell»

NYGARDSGT. 4

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
Bergen

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO's
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

ØVRE SLOTISGATE 8, OSLO

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerrep. — Ettersyr

WISBECH
ARTIFISIELL KAFFE

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

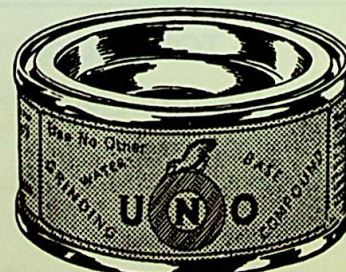
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler